

Samengevoegde jaarrekening 2015

Humanitas Nederlandse Vereniging
voor maatschappelijke dienstverlening
en samenlevingsopbouw

Inhoudsopgave

Jaarrekening 2015	Pagina
1 Bestuursverslag	3 - 11
2 Balans en Staat van Baten en Lasten	12 - 15
2.1 Samengevoegde balans per 31 december 2015	12
2.2 Samengevoegde staat van baten en lasten over 2015	13
2.3 Besteding aan thema's	14 - 15
3 Kasstroomoverzicht over 2015	16
4 Toelichting op de jaarrekening	17 - 30
4.1 Grondslagen	17 - 18
4.2 Toelichting op de balans	19 - 23
4.3.1 Toelichting baten	24
4.3.2 Toelichting lasten	25 - 26
4.3.3 Toelichting lastenverdeling 2015	27
4.4 Analyseverschillen begroting gerealiseerde baten en lasten	28 - 31
5 Overige gegevens	32

1. Bestuursverslag

Inleiding

Het bestuur van Humanitas, Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijke Dienstverlening en Samenlevingsopbouw, biedt hierbij de samengevoegde financiële verantwoording aan over het boekjaar 2015 voor alle afdelingen en districten, het Landelijk Bureau en de Stichting Humanitas Onroerende Zaken. Afdelingen, districten en Landelijk Bureau vormen (juridisch niet-zelfstandige) onderdelen van de Vereniging Humanitas.

Algemene informatie

Humanitas heeft als rechtsvorm de vereniging. Haar statutaire naam is: Humanitas, Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijke Dienstverlening en Samenlevingsopbouw. Zij zetelt in Amsterdam.

Het doel van de vereniging is het verrichten van maatschappelijke dienstverlening in de ruimste zin en het leveren van bijdragen aan de opbouw van de samenleving.

De vereniging bestaat uit leden die vertegenwoordigd zijn in de ledenraad. De ledenraad is het hoogste orgaan in de vereniging.

De leden worden gerekend tot afdelingen. Afdelingen binnen een bepaalde regio vormen tezamen een district. Een afdeling voert in haar gebied de werkzaamheden van de vereniging uit, onder leiding van een eigen afdelingsbestuur. Elk district heeft een eigen bestuur dat leiding geeft aan de werkzaamheden van het district. Deze werkzaamheden bestaan voornamelijk uit het bevorderen van de opbouw van de vereniging binnen het district en het ondersteunen van de afdelingen.

De vereniging laat zich bijstaan door een uitvoeringsorganisatie, bestaande uit de vrijwilligersorganisatie en de beroepsorganisatie. De beroepsorganisatie is ondersteunend aan de (vrijwilligers)organisatie. Het algemeen bestuur van de vereniging berust bij het hoofdbestuur. De directeur geeft de dagelijkse leiding aan de vereniging.

Inrichting van de jaarrekening

In deze jaarrekening zijn de financiële gegevens van alle afdelingen, districten en het Landelijk Bureau over het boekjaar 2015 samengevoegd met die van de Stichting Humanitas Onroerende Zaken.

De vereniging Humanitas is houder van het CBF-Keur, het keurmerk voor fondsenwervende instellingen. De samengevoegde jaarrekening voldoet aan de eisen van het CBF en daarmee aan Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Inkomsten en bestedingen

Groei

In 2015 is er net als in 2014 sprake van een flinke groei in activiteiten. Dit komt mede tot uitdrukking in toename van het aantal deelnemers (5%), vrijwilligers (25%) en beroepskrachten (14%).

De economische waarde van de hulp door onze vrijwilligers stijgt van € 55 miljoen in 2014 naar € 70 miljoen in 2015.

De financiering van de indirecte kosten die samenhangen met de activiteiten (o.a. automatisering, deskundigheidsbevordering) zijn in mindere mate gefinancierd uit de gemeentelijke subsidies. Door deze tendens zijn deze kosten uiteindelijk voor een belangrijk deel ten laste gekomen van de C-reserve van de Vereniging.

Groei in aantallen vrijwilligers (exclusief bestuursleden) en deelnemers per thema

Thema	vrijwilligers		deelnemers	
	realisatie 2015	realisatie 2014	realisatie 2015	realisatie 2014
Opvoeden	3.077	2.120	3.509	2.751
Opgroeien	3.172	2.916	9.477	9.435
Detentie	928	719	4.903	3.340
Thuisadministratie	4.510	3.816	13.832	12.270
Eenzaamheid	8.549	6.617	25.036	27.114
Verlies	1.206	999	3.749	2.670
Totaal	21.442	17.187	60.506	57.580

Ontwikkeling baten

Inkomsten

Humanitas kent vijf soorten inkomsten:

1. baten uit eigen fondsenwerving (contributies, giften, donaties, schenkingen, nalatenschappen en particuliere fondsen);
2. baten uit acties van derden (onder andere de Nationale Postcode Loterij en VriendenLoterij);
3. subsidies van overheden (gemeentelijk, provinciaal en landelijk);
4. baten uit beleggingen (dividend en couponrente, koers- en valutaresultaat en bankrente spaartegoeden);
5. overige baten (opbrengst projecten en activiteiten, ontvangen huren en deelnemersbijdragen, administratieve dienstverlening en overige).

Het totaal aan inkomsten kwam in 2015 ruim 12% hoger uit dan begroot (€ 23.589.803 ten opzichte van € 21.045.000) en ligt in totaal op het niveau van 2014. Gecorrigeerd voor de baten die in 2014 waren opgenomen, maar bestemd waren voor besteding in 2015 en 2016 (Rabobank Foundation en Klantenfonds; 13e trekking NPL), is er in vergelijking met 2014 sprake van een toename in baten met bijna € 1.100.000 of zo'n 6%.

Drie van de vijf inkomstenbronnen droegen bij aan de stijging in inkomsten ten opzichte van de begroting: eigen fondsenwerving € 109.408, acties van derden € 121.070 en subsidies overheden € 2.489.350. Het resultaat uit beleggingen kwam € 55.863 lager uit dan begroot. De overige baten lagen € 119.162 lager dan begroot. Gecorrigeerd voor de baten die in 2014 waren opgenomen, maar bestemd waren voor besteding in 2015 en 2016, zijn de baten uit eigen fondsenwerving met ruim € 250.000 of 14% gestegen. De subsidiebatens liggen ruim € 2.700.000 hoger dan in 2014, dit is een stijging van ruim 20%

x € 1.000	realisatie 2015	begroot 2015	realisatie 2014
Baten uit eigen fondsenwerving	2.114	2.005	2.258
Baten uit acties van derden	5.406	5.285	7.379
Subsidies van overheden	15.384	12.895	12.651
Baten uit beleggingen	264	320	592
Overige baten	421	540	505
Totaal	23.590	21.045	23.385

In onderdeel 4.4 (analyseverschillen begrote en gerealiseerde baten en lasten) worden de verschillen tussen begroting en realisatie nader toegelicht.

Ontwikkeling bestedingen

Humanitas besteedt haar inkomsten aan:

1. haar doelactiviteiten, ondergebracht in zes thema's;
2. kosten voor de verwerving van baten;
3. kosten van beheer en administratie.

De bestedingen worden in het vervolg van dit verslag toegelicht.

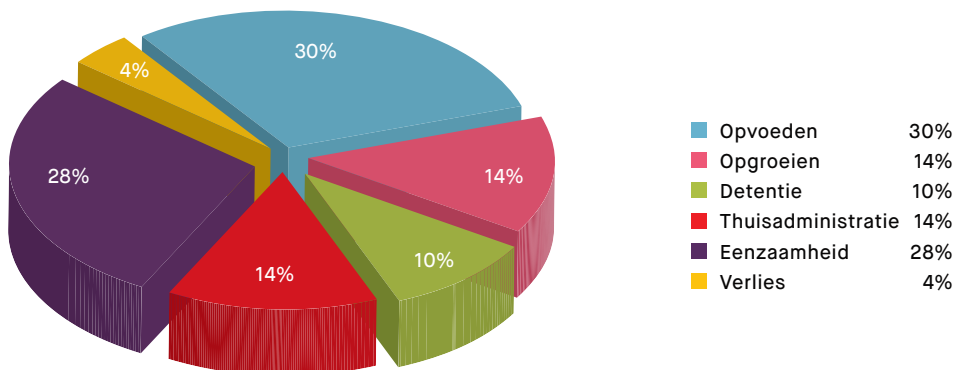
In onderdeel 4.4 (analyseverschillen begrote en gerealiseerde baten en lasten) worden de verschillen tussen begroting en realisatie nader toegelicht.

Lasten besteed aan thema's

x € 1.000	realisatie 2015	begroot 2015	realisatie 2014
Opvoeden	6.885	6.527	6.345
Opgroeien	3.129	2.692	2.612
Detentie	2.200	1.567	1.466
Thuisadministratie	3.104	2.584	2.529
Eenzaamheid	6.325	4.820	5.370
Verlies	903	865	910
Totaal	22.546	19.055	19.232

In onderstaande grafiek is per thema het relatieve aandeel in het totaal van de doelbestedingen weergegeven.

Bestedingen (in percentage van de totale doelbesteding)

Optimale besteding van middelen

Conform haar strategieplan 2012-2015 streeft Humanitas naar:

1. focus op kwetsbare groepen;
2. versterken kwaliteit vrijwilligers;
3. een sterke Humanitas community;
4. resultaten zichtbaar maken;
5. denken vanuit het merk Humanitas;
6. groei en diversiteit financiën;
7. digitalisering en inzet nieuwe media.

De in het strategieplan 2012-2015 genoemde doelen zijn in belangrijke mate gerealiseerd. In 2015 is sprake van een flinke groei in activiteiten en in baten.

Het financiële beleid is gericht op:

- sluitende exploitatie- en projectbegrotingen;
- het dekken van de structurele lasten uit de structurele inkomsten;
- een besteding van 75% van de middelen direct aan de doelstellingen;
- cf. de CBF-norm max. 25% van de geworven gelden te besteden aan fondsenwerving;
- salariering beroepskrachten conform CAO-welzijn c.q. adviesregeling beloning directeur Goede Doelen Nederland (voorheen VFI);
- het opbouwen van een continuïteitsreserve van minimaal 50% en maximaal 100% van de totale jaarlasten. - het in stand houden van het opgebouwde vermogen d.m.v. een solide en duurzaam beleggingsbeleid.

Resultaat

Het resultaat komt in 2015 na mutaties bestemmingsreserve en bestemmingsfondsen uit op een negatief bedrag van € 644.699. In de begroting was rekening gehouden met een overschot van € 41.000.

<i>x € 1.000</i>	realisatie 2015	begroot 2015	realisatie 2014
Totaal baten	23.590	21.045	23.385
Besteed aan de thema's	22.546	19.055	19.232
Wervingskosten baten	700	620	625
Totaal Beheer en administratiekosten	1.790	2.450	2.730
Resultaat	-1.446	-1.080	798
Resultaatbestemming:			
<i>Resultaat</i>	-1.446	-1.080	-798
Toevoeging/onttrekking aan:			
Bestemmingsreserves	-266	-431	-587
Bestemmingsfondsen	-536	-690	1.729
<i>Totaal mutaties</i>	-801	-1.121	-1.142
Toevoeging aan de continuïteitsreserve	-645	41	-344

Het verschil in gerealiseerd en begroot resultaat, laat zich op hoofdlijnen als volgt verklaren:

<i>x € 1.000</i>	realisatie 2014
meer baten eigen fondsenwerving	109
meer baten uit acties derden	121
meer subsidies	2.490
minder baten uit beleggingen	-56
minder overige baten	-119
<i>subtotaal</i>	2.545
meer kosten publiciteit en fondsenwerving	289
meer salariskosten	1.607
meer overige personeelskosten	633
minder vrijwilligers- en activiteitenkosten	-27
meer kosten huisvesting	113
meer kantoor en algemene kosten	92
meer afschrijvingen en fin.lasten	205
<i>subtotaal</i>	-367
niet-begrote dotaties aan bestemmingsreserves	165
niet-begrote dotaties aan bestemmingsfondsen (saldo)	154
totaal	-686

Een toelichting op de mutaties in bestemmingsreserves en -fondsen wordt gegeven onder "financieel beleid".

Kosten van beheer en administratie

De kosten van beheer en administratie kwamen bijna 27% of € 660.158 lager uit dan begroot (€ 1.789.842 ten opzichte van de begrote € 2.450.000). Het percentage van de totale kosten beheer en administratie ten opzichte van de totale lasten ligt hierdoor in 2015 ook lager dan begroot: 7,1% t.o.v. de begrote 11,1% (2014 12,1%). Door de groei in de activiteiten, is het aandeel van beroepskrachten die in die activiteiten werkzaam zijn ten opzichte van het aandeel van de andere beroepskrachten toegenomen. Deze toename leidt tot een lager percentage aan kosten van beheer en administratie.

<i>x € 1.000</i>	realisatie 2015	begroot 2015	realisatie 2014
Kosten beheer en administratie	1.790	2.450	2.730
Totale lasten	25.036	22.125	22.587
Kosten beheer en administratie in % van de totale lasten	7,1%	11,1%	12,1%

Doelmatigheid

Van de totale baten werd in 2015 ruim € 22,5 miljoen of 96% besteed aan de doelactiviteiten. Dat was begroot op 91%, terwijl de realisatie in 2014 op 82% lag. Na correctie van de hiervoor genoemde baten uit 2014, die bestemd waren voor besteding in 2015 en 2016 (Rabobank Foundation en Klantenfonds; 13^e trekking NPL), liggen deze percentages op bijna 92% in 2015 en op ruim 89% in 2014.

De procentuele verhouding tussen de bestedingen aan de thema's en de totale lasten komt uit op 90%, dit was begroot op 86% en over 2014 werd gerealiseerd 85%.

<i>x € 1.000</i>	realisatie 2015	begroot 2015	realisatie 2014
Totaal baten	23.590	21.045	23.385
Besteed aan de thema's	22.546	19.055	19.232
Totaal besteed aan de thema's in % van de totale baten	96%	91%	82%
Totale lasten	25.036	22.125	22.587
Besteed aan de thema's	22.546	19.055	19.232
Totaal besteed aan thema's in % van de totale lasten	90%	86%	85%

Wervingskosten baten

De totale wervingskosten van particuliere middelen bedroegen in 2015 23% van de totale baten uit de particuliere fondsenwerving: begroot was 22%. Het percentage over 2014 was 19%: gecorrigeerd voor de eerdergenoemde baten van Rabobank Foundation en Klantenfonds is dit percentage echter ook 23%, gelijk aan dat voor 2015.

<i>x € 1.000</i>	realisatie 2015	begroot 2015	realisatie 2014
Totale baten uit eigen fondsenwerving	2.114	2.005	2.258
Totale kosten eigen fondsenwerving	487	450	437
De totale wervingskosten in % van de totale baten uit fondsenwerving	23%	22%	19%

Bezoldiging bestuursleden

De bestuursleden kennen geen bezoldiging, maar uitsluitend een vergoeding voor de werkelijk gemaakte kosten. In 2015 is een bedrag van € 97.388 uitbetaald (in 2014 € 129.266).

Bezoldiging directie

Humanitas volgt bij de bezoldiging van haar directie de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening en de Goede Doelen Nederland-richtlijn (voorheen VFI).

In 2015 bedroeg de totale bezoldiging van algemeen directeur Eva Scholte € 120.895 (in 2014 € 118.740). Dit bedrag bestaat uit brutosalaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering, sociale-verzekeringslasten en werkgeversdeel pensioenlasten. De totale bezoldiging blijft volledig binnen de genoemde richtlijnen. Tevens voldoet de bezoldiging aan de Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

Personeel

Per het einde van het boekjaar 2015 bedroeg het aantal werknemers 257 fte (226 fte in 2014). Het personeel wordt betaald conform de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening. De totale salarissom bedroeg in 2015 € 14.621.850 (vorig jaar € 12.458.486), dat is ruim € 1.600.000 hoger dan het begrotingsbedrag van € 13.015.000. De toename van het aantal Fte's laat zich verklaren uit de groei van de activiteiten.

Financieel beleid

Liquiditeit

Per 31 december 2015 bedraagt het totaal van de liquide middelen € 965.841 (per 31 december 2014 € 2.430.533). Een belangrijke graadmeter ter bepaling van de liquiditeitspositie is de current ratio, dat is de verhouding tussen de vlottende activa (vorderingen, overlopende activa en liquide middelen) en de kortlopende verplichtingen. Per 31 december 2015 bedraagt deze verhouding 1,40 (ultimo 2014 was dit 1,65).

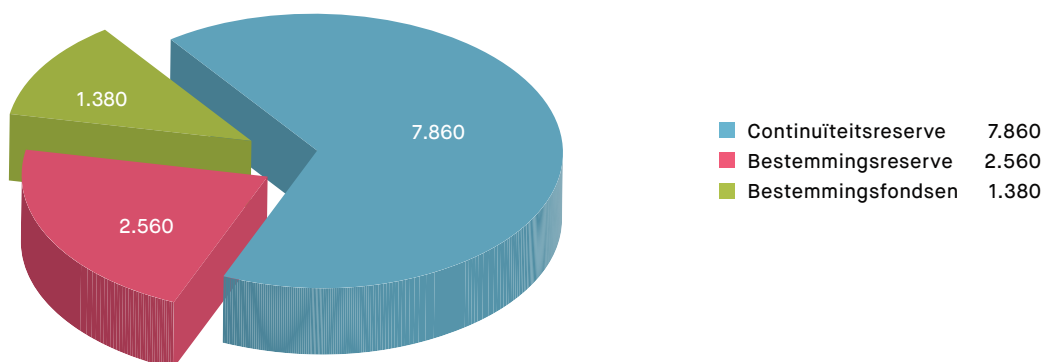
Solvabiliteit

Per 31 december 2015 bedraagt het totale eigen vermogen exclusief bestemmingsfondsen ruim 57% van het totale vermogen (per 31 december 2014 was dit eveneens ruim 57%). Hieruit blijkt dat Humanitas, ondanks de afname van de continuïteitsreserve, ruim voldoende solvabel is. De afname van de reserves en bestemmingsfondsen is gecompenseerd door de afname van het totale vermogen.

Organisaties met een CBF-Keur zijn via het reglement CBF-Keur gehouden aan de Richtlijn 'Reserve goede doelen' van de Goede Doelen Nederland (voorheen VFI). Conform deze richtlijn vormt de vereniging Humanitas alleen reserves met een vooraf bepaalde bestemming. Daarnaast mag de vereniging een continuïteitsreserve hebben van maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Gezien de omvang van haar vaste (personeels)lasten en de (financierings)risico's die Humanitas loopt is het financiële beleid voor de periode 2012-2015 erop gericht binnen het vrij besteedbare vermogen een continuïteitsreserve aan te houden van maximaal 100% en minimaal 50% van de jaarlasten van de werkorganisatie.

Opbouw van het vermogen (x € 1.000)

Omvang en functie van de reserves en fondsen

Het totaal van reserves en fondsen nam in 2015 per saldo af met € 1.446.044 tot € 11.799.595 als gevolg van een afname (per saldo) van de bestemmingsfondsen met € 535.625, een afname van de bestemmingsreserves (per saldo) met € 265.720 en een afname van de continuïteitsreserve met € 644.699.

Bestemmingsreserves

Als bestemmingsreserve geldt dat deel van het eigen vermogen dat is afgezonderd, omdat het bestuur hieraan een beperktere bestedingsmogelijkheid heeft gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan. In het boekjaar zijn deze reserves per saldo met € 265.720 afgenomen.

De districten en afdelingen hebben totaal € 424.445 toegevoegd voor nieuwe activiteiten. De districten, afdelingen en het Landelijk Bureau hebben totaal € 690.165 onttrokken.

Bestemmingsfondsen

Als bestemmingsfonds geldt dat deel van het eigen vermogen dat is afgezonderd, omdat derden hieraan een beperktere bestedingsmogelijkheid hebben gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan. Deze fondsen zijn in het boekjaar met per saldo € 535.625 afgenomen. Voor de activiteiten Wel Thuis, Jeugdsupport en Thuisadministratie Rabobank, werd in totaal ruim € 880.000, bestemd voor besteding in 2015, onttrokken aan de in 2014 gevormde fondsen uit baten van de NPL en Rabobank Foundation. De in 2015 niet bestede gelden van de Gemeente Groningen zijn in overleg met de gemeente toegevoegd aan een bestemmingsfonds.

Continuïteitsreserve

De vereniging Humanitas beschikt nauwelijks over vaste inkomstenbronnen, maar heeft wel veel vaste lasten in de vorm van personeel, huisvesting e.d. Meer dan de helft van de inkomsten (in 2015 is dit 65%) van de vereniging bestaat uit subsidies van overheden. Dit zijn vrijwel geheel jaarlijks aan te vragen en toe te kennen subsidies. Het feit dat de inkomsten van de vereniging Humanitas voor het overgrote deel bestaan uit niet-structurele inkomsten als giften, fondsen, kortlopende subsidies e.d., terwijl de lasten voor het grootste deel structureel en langlopend van aard zijn, dwingt de vereniging tot een voorzichtig financieel beleid. Daarom is dit beleid er op gericht om een continuïteitsreserve aan te houden van minimaal 50% (en maximaal 100%) van de jaarlijkse lasten. Deze reserve is bedoeld voor het nakomen van verplichtingen als de inkomsten wegvallen.

De continuïteitsreserve is in het verslagjaar met € 644.699 afgenomen en bedraagt per 31 december 2015 € 7.859.795. Dit is (afgerond) 31% van de jaarlijkse lasten van de vereniging (vorig jaar 38%). De reserve staat daarmee onder het gewenste minimumniveau van 50%. Naast een afname van de reserve, wordt de daling van het percentage ook veroorzaakt door een stijging van de lasten.

De afname van de continuïteitsreserve is als volgt te specificeren:

Brutoresultaat negatief	€ 1.446.044
Afname bestemmingsreserve met	€ 265.720
Afname bestemmingsfondsen met	€ 535.625
Onttrekking aan de continuïteitsreserve	<u>€ 644.699</u>

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid is gericht op het in stand houden van het vermogen. De beleggingsportefeuille wordt beheerd door Triodos Bank volgens een door het bestuur met de bank overeengekomen beleggingsstatuut. Gekozen is voor een duurzame, solide en defensieve wijze van beleggen waarbij de verdeling tussen de verschillende beleggingscategorieën als volgt is:

	<i>uitgangspunt</i>	<i>realisatie 2015</i>	<i>realisatie 2014</i>
<i>Aandelen:</i>	20%	23,5%	24,9%
<i>Vastrentende waarden:</i>	75%	64,9%	61,1%
<i>Liquiditeiten:</i>	0%	6,5%	9,1%
<i>Alternatieve beleggingen:</i>	5%	5,1%	4,9%
<i>Totaal:</i>	100%	100,0%	100,0%

Het beleggingsresultaat bedroeg € 264.137, gelijk aan 3% (in 2014 7.57%). Dit resultaat is dit jaar lager dan de norm van 4.5% waarvan in de begroting wordt uitgegaan. Dit is veroorzaakt door lagere koersresultaten en rentebaten.

Evaluatie Strategieplan 2012-2015

Uit alle evaluaties, besprekingen en consultaties kunnen we concluderen dat er tevredenheid en trots is over de ontwikkelingen van de afgelopen jaren. Er is veel bereikt, het aantal deelnemers en vrijwilligers is gegroeid, deelnemers voelen zich doorgaans goed ondersteund en geholpen, vrijwilligers zijn erg betrokken bij hun werk, voldoende toegerust, voelen zich welkom, gekend, gewaardeerd en geïnformeerd. Er is dus alle aanleiding om de ingezette koers voort te zetten en te versterken.

Verwachtingen in 2016 en verder

Strategieplan 2016-2019

In 2015 is een nieuw strategieplan opgesteld voor de periode 2016-2019. Hierin streeft Humanitas naar:

- 1) sterkere focus op kwetsbare groepen en complexe ondersteuningsvragen;
- 2) duurzame groei deelnemers, vrijwilligers en beroepskrachten;
- 3) investeren in kwaliteit;
- 4) heldere positionering;
- 5) naar een levendige Humanitas community.

De randvoorwaardelijke doelstellingen zijn:

- 1) verantwoord en divers financieel beleid: voorkomen van onderbesteding en kosten eenduidig doorberekenen;
- 2) vereenvoudigen van de verenigingsorganisatie.

Financiële situatie

Voor 2016 wordt een sluitende begroting voorzien, resulterend in een exploitatieoverschot van € 90.000 ter toevoeging aan de continuïteitsreserve. Een aandachtspunt blijft de financiering van de ambitie, beschreven in het strategieplan 2016-2019, dit omdat de budgetten voor (gemeentelijke) subsidies onder druk staan. Gezien de structuur van de financiering van Humanitas blijven de ontwikkelingen in het subsidiebeleid van de diverse overheden als gevolg van de decentralisatie van jeugdzorg en langdurige zorg een zeer belangrijk aandachtspunt. Voor het (belegde) vermogen blijft een toename van 4,5% het uitgangspunt.

Begin 2016 heeft de Nationale Postcode Loterij een bedrag toegekend voor de op te starten activiteit "Get a grip" bedoeld voor de periode 2016-2018.

Humanitas kan normaal gesproken tot en met 2017 rekenen op een jaarlijkse bijdrage van € 4,5 miljoen van De Nationale Postcode Loterij (op 29 januari 2013 is een overeenkomst gesloten voor de periode 2013 t/m 2017).

Nieuwe normering continuïteitsreserve

De ledenraad heeft in november 2015 ingestemd met een voorstel voor een nieuwe normering van de continuïteitsreserve. Redenen hiervoor zijn:

- de feitelijke, door de continuïteitsreserve te dekken risico's liggen op een lager niveau dan de huidige reserve;
- een te hoge continuïteitsreserve roept vragen bij subsidiënten (m.n. gemeenten) op;
- Humanitas heeft een hogere continuïteitsreserve dan vergelijkbare organisaties.

Met ingang van 1 januari 2016 zal de continuïteitsreserve als volgt bepaald worden:

- 20% van de jaarlijkse begrote personeelslasten, vermeerderd met
- het saldo van de aan de afdelingen per 31 december 2015 toe te rekenen continuïteitsreserves.

Het bovenmatige deel van de continuïteitsreserve zal in 2016 vrijvallen en aan de bestemmingsreserves worden toegevoegd.

Voorstel resultaatbestemming

Conform artikel 24 en 27 van de Statuten, waarin wordt aangegeven dat het hoofdbestuur is belast met beheer van gelden, besluit het hoofdbestuur het exploitatiesaldo ten laste van de reserves te brengen, als volgt:

Negatief exploitatieresultaat:	€ 1.446.044
Toevoeging / onttrekking aan:	
Onttrekking aan de bestemmingsreserve	€ 265.720
Onttrekking aan de bestemmingsfondsen	€ 535.625
Onttrekking aan de continuïteitsreserve	<u>€ 644.699</u>

Amsterdam, mei 2016

Marijke van Eck, voorzitter

Jan Schermer, secretaris

Marc Koster, portefeuillehouder financiën

2 Balans en Staat van Baten en Lasten

2.1 Samengevoegde balans per 31 december 2015

	2015		2014	
Activa	€	€	€	€
Immateriële vaste activa				
Software	989.923		1.217.293	
		989.923		1.217.293
Materiële vaste activa				
Benodigd voor de bedrijfsvoering	633.285		674.936	
Bestemd voor derden	305.825		305.825	
		939.110		980.761
Beleggingen				
Effecten		8.189.040		7.725.136
Vorderingen en overlopende activa		7.041.167		7.330.668
Liquide middelen		965.841		2.430.533
Totaal Activa		18.125.081		19.684.391
Passiva				
Reserves en fondsen				
<i>Reserves:</i>				
Continuïteitsreserve	7.859.795		8.504.494	
Bestemmingsreserve	2.559.726		2.825.446	
Subtotaal reserves	10.419.521		11.329.940	
<i>Fondsen</i>				
Bestemmingsfondsen	1.380.074		1.915.699	
		11.799.595		13.245.639
Voorzieningen		685.548		528.108
Kortlopende schulden		5.639.938		5.910.644
Totaal Passiva		18.125.081		19.684.391

2.2 Samengevoegde staat van baten en lasten over 2015

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014	Begroting 2016
	€	€	€	€
Baten				
Baten uit eigen fondsenwerving	2.114.408	2.005.000	2.258.229	2.250.000
Baten uit acties van derden	5.406.070	5.285.000	7.379.351	5.250.000
Subsidies van overheden	15.384.350	12.895.000	12.651.048	15.550.000
Baten uit beleggingen	264.137	320.000	592.140	320.000
Overige baten	420.838	540.000	504.505	485.000
Som der baten	23.589.803	21.045.000	23.385.273	23.855.000
Lasten				
Besteed aan het thema				
Opvoeden	6.884.870	6.527.380	6.344.658	6.970.749
Opgroeien	3.129.228	2.691.812	2.612.365	3.357.579
Detentie	2.199.554	1.567.464	1.466.067	1.404.385
Thuisadministratie	3.104.364	2.583.728	2.529.440	3.410.634
Eenzaamheid	6.325.441	4.819.515	5.369.585	5.829.285
Verlies	902.808	865.101	910.027	808.873
Totaal besteed aan de thema's	22.546.265	19.055.000	19.232.142	21.781.505
Werving baten				
-kosten eigen fondsenwerving	487.098	450.000	436.858	500.000
-kosten acties derden	73.909	50.000	68.419	50.000
-kosten verkrijging subsidies overheden	67.342	50.000	46.592	50.000
-kosten van beleggingen	71.391	70.000	72.921	70.000
	699.740	620.000	624.790	670.000
Beheer en administratie				
-kosten beheer en administratie	1.789.842	2.450.000	2.730.224	2.753.495
Som der Lasten	25.035.847	22.125.000	22.587.156	25.205.000
Resultaat	-1.446.044	-1.080.000	798.117	-1.350.000
Resultaatbestemming:				
Resultaat	-1.446.044	-1.080.000	798.117	-1.350.000
Toevoeging/onttrekking aan:				
Toevoeging bestemmingsreserves	424.445	-	851.524	-
Onttrekking bestemmingsreserves	-690.165	-431.000	-1.438.049	-750.000
Toevoegen bestemmingsfondsen	352.168	-	2.704.183	-
Onttrekking bestemmingsfondsen	-887.793	-690.000	-975.626	-690.000
Mutaties bestemmingsreserves en fondsen	-801.345	-1.121.000	1.142.032	-1.440.000
ten gunste/laste van de continuïteitsreserve	-644.699	41.000	-343.915	90.000

Op de begroting 2016 is geen accountantscontrole toegepast

2.3 Bestedingen aan thema's

Activiteiten	Totaal Lasten Realisatie 2015	Totaal Lasten Begroting 2015	Totaal Lasten Realisatie 2014	Totaal Lasten Begroting 2016
	€	€	€	€
Opvoeden				
Humanitas Home-Start	3.610.064	3.499.621	3.241.638	3.736.617
Humanitas Steun aan ouders	16.088	67.561	69.484	6.500
Humanitas Gezinsondersteuning 0-23 jaar	102.100	-	8.643	224.159
Humanitas Doorstart	755.039	665.593	647.380	652.184
Humanitas NPL Wel Thuis	317.286	320.003	165.035	658.232
Humanitas BOR	938.427	935.368	892.803	943.789
Humanitas Themaopbouw	1.145.866	1.039.234	1.319.675	749.268
Totaal Opvoeden	6.884.870	6.527.380	6.344.658	6.970.749
Opgroeien				
Humanitas NPL Jeugdsupport	320.578	369.803	121.262	693.386
Humanitas Kindervakantieweken	577.860	577.421	447.121	700.567
Humanitas Logeren voor autistische jongeren	61.873	60.013	62.055	61.025
Humanitas Sinterklaasactie	34.067	40.895	43.524	37.920
Humanitas Jongerenmaatjes	944.733	864.407	784.559	891.036
Humanitas Gevaarlijke Liefde	79.187	60.069	57.345	61.962
Humanitas Voorlezen	65.305	67.760	49.708	77.682
Humanitas Mentormaatjes	376.476	202.257	482.217	374.339
Humanitas Tussenstop	134.335	-	1.717	93.798
Humanitas Themaopbouw	534.814	449.187	562.857	365.864
Totaal Opgroeien	3.129.228	2.691.812	2.612.365	3.357.579
Detentie				
Humanitas Maatjes (ex-) Gedetineerden	688.033	588.952	117.819	444.819
Humanitas Een Nieuwe Start	178.348	83.930	100.006	162.801
Humanitas Gezin in Balans	917.121	638.298	905.570	648.793
Humanitas Themaopbouw	416.052	256.284	342.672	147.972
Totaal Detentie	2.199.554	1.567.464	1.466.067	1.404.385
Thuisadministratie				
Humanitas Thuisadministratie	2.589.970	2.152.577	1.974.040	3.040.320
Humanitas Mentorschap bij bewindvoering	164	-	13.516	-
Humanitas Themaopbouw	514.230	431.151	541.884	370.314
Totaal Thuisadministratie	3.104.364	2.583.728	2.529.440	3.410.634

2.3 Bestedingen aan thema's (vervolg)

Activiteiten vervolg	Totaal Lasten Realisatie 2015	Totaal Lasten Begroting 2015	Totaal Lasten Realisatie 2014	Totaal Lasten Begroting 2016
	€	€	€	
Eenzaamheid				
Humanitas Vriendschapskringen voor autisten	12.058	16.015	16.093	15.015
Humanitas Vriendschappelijk Huisbezoek	480.817	388.856	398.925	476.306
Humanitas Maatjes	420.258	546.105	482.183	577.438
Humanitas Tandem	835.313	805.080	770.874	867.418
Humanitas Netwerkcoaching	183.912	35.633	114.982	160.717
Humanitas Maatjes GGZ	196.441	188.395	177.612	196.119
Humanitas Internationaal (vrouwen) contact	11.821	26.075	14.345	20.575
Humanitas Chatproject	240.295	195.787	230.290	201.250
Humanitas Taalmaatjes	482.520	291.925	349.845	498.856
Humanitas Maatschappelijk begeleiding	337.610	215.864	215.474	368.200
Humanitas Ruilwinkel	288.730	225.380	312.400	222.377
Humanitas Coalitie Erbij	19.852	-	-	22.120
Humanitas Telefooncirkel	3.088	5.591	4.442	4.000
Humanitas Ouderenontmoeting	23.521	51.850	38.859	39.400
Humanitas Ondersteuning mantelzorgers	1.411.393	725.876	793.126	1.187.602
Humanitas Vrijwillige Thuiszorg	116.582	83.747	83.825	104.752
Humanitas Intensieve Vrijwillige Zorg	192.032	195.721	188.568	209.772
Humanitas Hulpdienst	4.252	6.105	3.979	7.140
Humanitas Levensbestendig wonen	302	1.500	1.070	-
Humanitas Zingeving	5.923	1.700	11.101	2.670
Humanitas Begeleiding artsenbezoek	617	5.270	7.115	2.375
Humanitas Dagje uit	684	450	304	450
Humanitas Kerstactie	3.359	2.350	1.773	2.350
Humanitas Themaopbouw	1.054.061	804.240	1.152.400	642.383
Totaal Eenzaamheid	6.325.441	4.819.515	5.369.585	5.829.285
Verlies				
Humanitas Steun bij Rouw	182.719	169.910	202.583	112.596
Humanitas Lotgenotengroep Rouw	4.599	10.610	5.482	8.825
Humanitas Kinderen in Rouw	-	700	50.064	14.131
Humanitas Jongeren in Rouw	160.341	120.722	54.744	164.978
Humanitas Vrijwillige Palliatieve Terminale Thuiszorg	405.367	416.909	400.068	421.945
Humanitas Lotgenotengroep echtscheiding	90	1.640	1.594	650
Humanitas Lotgenotengroep Kinderen en echtscheiding	-	250	256	550
Humanitas Themaopbouw	149.692	144.360	195.236	85.198
Totaal Verlies	902.808	865.101	910.027	808.873
Totaal Thema's	22.546.265	19.055.000	19.232.142	21.781.505

3. Kasstroomoverzicht 2015

Bedragen x € 1.000	2015		2014	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat boekjaar		-1.446		798
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	899		794	
Mutaties voorzieningen	157		77	
		1.057		872
Mutatie werkkapitaal				
Mutaties vorderingen en overlopende activa	290		-831	
Mutaties overige schulden en overlopende passiva	-271		586	
		19		-245
		-370		1.425
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)-investeringen in materiële vaste activa		-630		-632
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie-effecten		-464		-243
Netto Kasstroom		-1.465		550
Saldo liquide middelen per 1 januari		2.431		1.881
Saldo liquide middelen per 31 december		966		2.431
Mutatie liquide middelen		-1.465		550

4 Toelichting op de jaarrekening

4.1 Grondslagen

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, tenzij anders is vermeld.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde, verminderd met een lineaire afschrijving op basis van een geraamde economische levensduur.

Het afschrijvingspercentage is 33%.

Materiële vaste activa

Onroerende zaken, verbouwing, inrichting, inventaris en automatisering worden gewaardeerd tegen aanschafprijs. De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van een geraamde economische levensduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

De afschrijvingspercentages zijn:	%
- Onroerende zaken	2 tot 4
- Verbouwing	5 tot 10
- Inrichting en inventaris	20
- Automatisering	33

Bij de bepaling van de levensduur van verbouwingen en installaties is rekening gehouden met de looptijd van het huurcontract.

Beleggingen

De beleggingen, bestaande uit obligaties en aandelen, worden gewaardeerd tegen de marktwaarde, dat is de beurswaarde per balansdatum.

Vorderingen

Vorderingen zijn opgenomen voor de nominale waarde, zonodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves en Fondsen

Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt in reserves en fondsen.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn een onderdeel van het vrij besteedbaar vermogen waarvan de beperkte bestedingsmogelijkheid door het bestuur is bepaald. Het bestuur heeft deze beperking zelf aangebracht en kan deze dus ook zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

Het bestemmingsfonds is een afgezonderd deel van het vastgelegd vermogen waarvan de beperkte bestedingsmogelijkheid door derden is bepaald.

Voorzieningen

Groot onderhoud

Voor onderhoud van het pand aan de Sarphatistraat wordt jaarlijks een bedrag aan de voorziening toegevoegd, conform het vastgestelde meerjarenplan.

Te vergoeden ziekingeld

Dit is een voorziening voor de kosten van tijdelijke vervanging van langdurige (> 6 weken) zieken.

Loopbaanbudget

Dit is een voorziening om de individuele inzetbaarheid van de werknemer te ondersteunen en helpt de organisatie om mee te blijven bewegen met ontwikkelingen in het werk.

Baten uit eigen fondsenwerving

Contributies en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen, met uitzondering van ontvangsten die kunnen worden toegerekend aan een periode waarin een bepaalde mailingsactie heeft plaatsgevonden. Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen. Ontvangen gelden van particuliere fondsen worden verantwoord op basis van schriftelijke toekenningen.

Subsidies

Ontvangen subsidies worden verantwoord op basis van schriftelijke toekenningen van de subsidieverstrekkers. De subsidies zullen met redelijke zekerheid verkregen worden.

Aandeel in acties van derden

Ontvangen bijdragen uit acties van derden worden verantwoord in het boekjaar waarin ze worden ontvangen met uitzondering van de ontvangsten die kunnen worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Beheer- en Administratiekosten

Kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroom overzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

4.2 Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

	Software
	€
Aanschafwaarde per 1 januari 2015	2.186.800
Cumulatieve afschrijving	-969.507
Boekwaarde per 1 januari 2015	1.217.293
Investeringen in 2015	415.939
Desinvesteringen in 2015	-47.951
Afschrijvingen in 2015	-643.309
Afschrijvingen desinvesteringen in 2015	47.951
Mutaties boekwaarde	-227.370
Aanschafwaarde per 31 december 2015	2.554.788
Cumulatieve afschrijving	-1.564.865
Boekwaarde per 31 december 2015	989.923

In 2015 hebben investeringen plaatsgevonden in de immateriële vaste activa van € 415.939. Deze betreffen met name het uitbreiden van het Humanitas Registratie Systeem (HRS), het digitaal declareren en de website. Alle investeringen komen voort uit het Strategieplan 2012-2015.

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Inrichting en inventaris	Automatisering	Totaal
	€	€	€	€
Aanschafwaarde per 1 januari 2015	1.522.382	632.901	932.883	3.088.166
Cumulatieve afschrijving	-1.088.616	-561.143	-457.646	-2.107.405
Boekwaarde per 1 januari 2015	433.766	71.758	475.237	980.761
Investeringen in 2015	-	89.856	124.529	214.385
Desinvesteringen in 2015	-	-53.313	-95.238	-148.551
Afschrijvingen in 2015	-10.365	-35.343	-210.328	-256.036
Afschrijvingen desinvesteringen in 2015	-	53.313	95.238	148.551
Mutaties boekwaarde	-10.365	54.513	-85.799	-41.651
Aanschafwaarde per 31 december 2015	1.522.382	669.444	962.174	3.154.000
Cumulatieve afschrijving	-1.098.981	-543.173	-572.736	-2.214.890
Boekwaarde per 31 december 2015	423.401	126.271	389.438	939.110

Gebouwen:

n verband met het bereiken van de restwaarde, wordt er niet meer afgeschreven op de gebouwen.

In de boekwaarde van gebouwen en verbouwing € 423.401 is een bedrag van € 305.825 opgenomen dat niet kan worden toegerekend aan de actieve bedrijfsvoering. Dit is het gebouw dat wordt verhuurd aan een werkstichting van de Vereniging. Van de twee panden, waarvan Stichting Humanitas Onroerende Zaken eigenaar is, is de verzekerde waarde vastgesteld op € 6.842.200. Hiervan heeft het pand aan de Sarphatistraat een verzekerde waarde van € 4.691.500. De WOZ waarde met peildatum 1-1-2014 bedraagt € 1.777.500. De WOZ waarde van het pand aan de Lisidunalaan2 te Leusden bedraagt € 901.000.

Automatisering:

Investeringen in automatisering betreffen werkplekinrichting en vervanging hardware, voortvloeiende uit het Strategieplan 2012-2015.

Financiële vaste Activa

	€
Per 1 januari 2014	7.482.383
Vermogensmutatie in 2014	242.753
Boekwaarde per 31 december 2014	7.725.136
Per 1 januari 2015	7.725.136
Vermogensmutatie in 2015	463.904
Boekwaarde per 31 december 2015	8.189.040

De liquide middelen op de beleggingsrekening zijn opgenomen onder de post liquide middelen.

Kortlopende vorderingen

	2015	2014
	€	€
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	2.154.845	2.229.647
Dubieuze debiteuren	-1.251	-14.196
Overige vorderingen en overlopende activa	4.887.573	5.115.217
	7.041.167	7.330.668
Specificatie debiteuren		
Rijk	135.142	33.427
Provincie	29.135	67.896
Gemeente	895.052	627.328
Fondsenwervende organisaties	287.577	235.105
Particuliere organisaties	710.414	671.839
Overige	97.525	594.052
	2.154.845	2.229.647
Overige vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen opbrengsten *)	4.677.945	4.819.955
Vooruitbetaalde kosten	96.707	182.070
Voorschotten personeel en vrijwilligers	30.920	35.571
Waarborgsommen	82.001	77.621
	4.887.573	5.115.217
*) Specificatie nog te ontvangen opbrengsten		
Postcodeloterij	4.500.000	4.500.000
VriendenLoterij	75.928	91.033
Diverse posten	102.017	228.922
	4.677.945	4.819.955

Liquide middelen

	2015	2014
	€	€
Kas	6.366	7.385
Rabobank	346.920	638.292
Rabo spaarrekening	47.107	1.011.269
Beleggingsrekening	565.448	773.587
	965.841	2.430.533

De liquide middelen zijn terstond opeisbaar. De kredietfaciliteit bij de Rabobank bedraagt maximaal € 6.000.000.

Reserves en fondsen

	Continuïteits reserve	Bestemmings reserve	Subtotaal	Bestemmings fondsen	Totale reserves
	€	€	€	€	€
Stand 1 januari 2014	8.848.409	3.411.971	12.260.380	187.142	12.447.522
Resultaatbestemming	-343.915	-586.525	-930.440	1.728.557	798.117
Stand per 31 december 2014	8.504.494	2.825.446	11.329.940	1.915.699	13.245.639
Stand 1 januari 2015	8.504.494	2.825.446	11.329.940	1.915.699	13.245.639
Resultaatbestemming	-644.699	-265.720	-910.419	-535.625	-1.446.044
Stand per 31 december 2015	7.859.795	2.559.726	10.419.521	1.380.074	11.799.595

De continuïteitsreserve is dat deel van het vrij besteedbaar vermogen dat beschikbaar is ter dekking van risico's op korte termijn. De continuïteitsreserve staat op 31% van de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie en daarmee onder het gewenste minimumniveau van 50%. De resultaatsbestemming wordt in de toelichting op de staat van baten & lasten gespecificeerd.

Recapitulatiestaat Bestemmingsreserves

	2015	2014
	€	€
Bestemmingsreserves district Noord incl. afdelingen	1.142.222	1.151.464
Bestemmingsreserves district Oost incl. afdelingen	48.148	63.433
Bestemmingsreserves district Noordwest incl. afdelingen	183.036	318.725
Bestemmingsreserves district Zuidwest incl. afdelingen	252.804	169.935
Bestemmingsreserves district Zuid incl. afdelingen	275.007	174.784
Bestemmingsreserves Vereniging	658.509	947.103
	2.559.726	2.825.446

De bestemmingsreserves weerspiegelen de financiële gevolgen van reeds door het bestuur genomen besluiten voor bestedingen. Het grootste deel van de bestemmingsreserves is gevormd voor specifiek benoemde activiteiten (doelbestedingen). Het restant is bestemd voor meer algemene uitgaven in het kader van doelbesteding (investeringen, organisatiekosten e.d.).

Recapitulatiestaat Bestemmingsfondsen

	2015	2014
	€	€
Bestemmingsfonds Vereniging	1.045.138	1.840.949
Bestemmingsfonds district Noord	314.936	54.750
Bestemmingsfonds district Noordwest	20.000	20.000
Bestemmingsfonds district Zuidwest		
Totaal Bestemmingsfondsen	1.380.074	1.915.699

Bestemmingsfondsen zijn ontvangen en nog niet bestede gelden waarvan de besteding door derden is bepaald.
In 2015 zijn fondsen gevormd voor de Gemeente Groningen t.b.v. mantelzorg en door een particuliere instantie inzake Armoedecoördinatie.

Vorzieningen

	Groot onderhoud	te vergoeden ziekengeld	Loopbaan budget	Totaal voorziening
	€	€	€	€
Stand 1 januari 2014	260.960	189.925	-	450.885
Dotatie	55.000	257.835	-	312.835
Onttrekking	-10.842	-224.770	-	-235.612
Stand per 31 december 2014	305.118	222.990	-	528.108
Stand 1 januari 2015	305.118	222.990	-	528.108
Dotatie	75.000	189.771	84.267	349.038
Onttrekking	-28.583	-163.015	-	-191.598
Stand per 31 december 2015	351.535	249.746	84.267	685.548

Dotatie groot onderhoud vindt plaats op basis van een vastgesteld meerjarenplan.
Dotatie te vergoeden ziekengeld is bepaald op basis van een inventarisatie van langdurig zieken per 31 december 2015.
Dotatie loopbaanbudget wordt bepaald op basis van een percentage van het bruto salaris dat is afgesproken in de cao.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	2015	2014
	€	€
Crediteuren	525.930	920.318
Belastingen en pensioenen	1.035.562	908.504
Overige schulden en overlopende passiva	4.078.446	4.081.822
	5.639.938	5.910.644
Belastingen en pensioenen		
Belastingdienst	1.024.105	884.358
Pensioenfonds PGGM	11.457	24.146
	1.035.562	908.504
Overige schulden en overlopende passiva		
Subsidieverplichtingen *)	2.201.699	2.403.439
Nog te betalen	1.876.747	1.678.383
	4.078.446	4.081.822

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen:

Er zijn door de Vereniging Humanitas verplichtingen aangegaan met betrekking tot het huren van onroerend goed van:

- A-Kerkhof ZZ-22 te Groningen, tot en met 31 december 2018 € 93.040 per jaar
- Brouwerstraat 4 te Almere, tot en met 30 april 2016 € 4.121 per maand
- St. Wijkcentrum Overdie te Alkmaar, tot en met 1 juli 2020, € 2.218 per maand
- Middenweg 168F te Den Helder, tot en met 31 december 2017 € 4.299 per kwartaal
- Busplein 26 te Almere, tot en met 31 augustus 2019 € 3.500 per maand
- Nieuwstad 37A te Zutphen, tot en met 31 december 2018 € 37.500 per jaar
- Tulpstraat te Enschede, tot en met 31-12-2016 € 9.122 per jaar
- Veldmaarschalk Montgomerylaan 333 te Eindhoven, tot en met 30 september 2018 € 47.496 per jaar
- SMO inzake Ruilwinkel Helmond, tot en met 1 augustus 2016 € 10.632 per jaar
- Servatius pand Maastricht, tot en met 30 november 2019 € 9.360 per jaar
- Koppen inzake pand Weert, tot en met 1 juni 2016 € 9.000 per jaar
- Laan 20 te 's-Gravenhage, tot en met 30 oktober 2020 € 25.000 per jaar
- Nassauweg 6 te Dordrecht, tot en met 31 december 2020 € 6.560 per jaar
- Grote Beerstraat 10 te Zwijndrecht, tot en met 1 september 2016 € 6.300 per jaar
- Parmentierweg 49 te Leiden, tot en met 31 januari 2017 € 3.910 per jaar
- Jan van Brabantweg 79 te Sassenheim, tot en met 1 januari 2017 € 2.700 per jaar
- Londensekaai 13-15 te Middelburg, tot en met 31 oktober 2018 € 10.080 per jaar
- Schepenenstraat 7 te Gorinchem, tot en met 8 juli 2016 € 4.069 per jaar
- Weteringschans 259 te Amsterdam, tot en met 31 maart 2017 € 186.336 per jaar

Bankgaranties:

- De heer C.M. Nijman inzake huur Nieuwstad 37A te Zutphen € 7.500
- AMBOZ BV inzake huur Laan 20 te 's-Gravenhage € 7.541
- Van Heesewijk Beheer BV inzake huur Veldmaarschalk Montgomerylaan 333 te Eindhoven € 16.427

4.3.1 Toelichting baten

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014	Begroting 2016
	€	€	€	€
Baten uit eigen fondsenwerving				
Contributies	205.131	235.000	210.981	200.000
Giften, donaties en schenkingen	343.886	300.000	278.495	300.000
Nalatenschappen en overige	406.914	250.000	376.324	300.000
Particuliere fondsen	1.158.477	1.220.000	1.392.429	1.450.000
Totaal baten uit eigen fondsenwerving	2.114.408	2.005.000	2.258.229	2.250.000
Baten uit acties van derden				
Loterij opbrengst	4.826.051	4.900.000	4.894.607	4.800.000
13e trekking Loterij opbrengst	-	-	2.055.151	-
Bijdragen fondsenwervende organisaties	580.019	385.000	429.593	450.000
Totaal baten uit acties van derden	5.406.070	5.285.000	7.379.351	5.250.000
Subsidies overheden				
Subsidie rijk	1.531.875	847.000	1.018.039	825.000
Subsidie provincie	394.024	347.000	994.351	225.000
Subsidie gemeente	13.458.451	11.701.000	10.638.658	14.500.000
Totaal subsidies overheden	15.384.350	12.895.000	12.651.048	15.550.000
Baten uit beleggingen				
Dividend en couponrente	225.605	180.000	230.493	180.000
Gerealiseerde koers- en valutaresultaat	66.348	120.000	377.306	120.000
Kosten van beleggingen	-36.968	-25.000	-35.022	-25.000
Bankrente spaartegoeden	9.152	45.000	19.363	45.000
Totaal baten uit beleggingen	264.137	320.000	592.140	320.000
Overige baten				
Opbrengst projectactiviteiten	71.337	145.000	133.601	145.000
Ontvangen huren	72.041	70.000	42.103	45.000
Deelnemersbijdragen	79.080	150.000	111.331	110.000
Doorberekende uren aan extern	47.986	50.000	40.918	55.000
Administratieve dienstverlening	77.338	75.000	71.650	75.000
Overige baten	73.056	50.000	104.902	55.000
Totaal overige baten	420.838	540.000	504.505	485.000
Totale Baten	23.589.803	21.045.000	23.385.273	23.855.000

4.3.2 Toelichting lasten

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014	Begroting 2016
	€	€	€	€
Publiciteit- en fondsenwervingskosten				
Publiciteits- en advertentiekosten, brochures, folders, etc.	621.456	350.000	498.704	360.000
Van Mens Tot Mens (inclusief jaarverslag)	140.628	130.000	172.268	175.000
Fondsenwervingskosten	381.418	375.000	403.458	450.000
Totaal Publiciteit en fondsenwervingskosten	1.143.502	855.000	1.074.430	985.000
Personeelskosten				
Salarissen	11.671.152	10.093.000	9.903.796	11.500.000
Sociale lasten	1.906.671	1.884.000	1.579.849	2.000.000
Pensioenpremie	1.044.027	1.038.000	974.841	1.250.000
Subtotaal	14.621.850	13.015.000	12.458.486	14.750.000
Uitzendkrachten/inleners	797.294	400.000	744.080	450.000
Voorziening ziekengelden	26.756	-	33.065	-
Ontvangen ziekengeld	-45.432	-75.000	-62.119	-75.000
Ontvangen ID vergoeding	-7.556	-	-4.681	-
Vorming en opleiding	219.507	200.000	182.262	500.000
Reiskosten personeel	517.922	450.000	451.482	465.000
Werving personeel	1.689	10.000	1.405	10.000
Verlof- en spaaruren	95.315	-	89.102	-
Overige personeelskosten	102.709	150.000	97.652	200.000
Transitievergoeding	159.891	100.000	116.967	100.000
Totaal Personeelskosten	16.489.945	14.250.000	14.107.701	16.400.000
Vrijwilligers- en activiteitenkosten				
Vrijwilligerskosten	577.745	550.000	534.542	600.000
Werving en selectie vrijwilligers	43.436	30.000	38.057	40.000
Reis-en verblijfkosten vrijwilligers	794.593	625.000	682.109	700.000
Deskundigheidsbevordering vrijwilligers	420.676	525.000	353.509	600.000
Humanitas Academie	262.179	150.000	107.356	200.000
Activiteitenkosten	734.077	980.000	1.051.937	1.250.000
Totaal Vrijwilligers- en activiteitenkosten	2.832.706	2.860.000	2.767.510	3.390.000
Huisvestingskosten				
Huur	756.658	725.000	722.677	754.000
Onderhoud	142.274	90.000	113.751	95.000
Energiekosten	120.250	150.000	153.465	156.000
Verzekeringen - belastingen	26.777	30.000	27.583	32.000
Reinigingskosten	158.871	150.000	156.016	156.000
Kantinekosten	49.858	45.000	46.568	50.000
Overige kosten huisvesting	128.666	80.000	146.109	150.000
Totaal Huisvestingskosten	1.383.354	1.270.000	1.366.169	1.393.000

4.3.2 Toelichting lasten (vervolg)

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014	Begroting 2016
	€	€	€	€
Kantoor- en algemene kosten				
Bureaunkosten	500.353	500.000	563.167	600.000
Algemene kosten	128.649	75.000	132.797	135.000
Automatiseringskosten	782.094	695.000	811.694	800.000
Administratie- en advieskosten	379.356	300.000	377.755	325.000
Bestuurskosten	97.388	100.000	129.266	135.000
Verenigingskosten	134.495	245.000	129.557	150.000
Strategieplan 2016-2019	77.120	25.000	-	-
Organisatiekosten	87.146	190.000	74.341	80.000
Overige lasten	84.958	50.000	50.057	52.000
Totaal Kantoor- en algemene kosten	2.271.559	2.180.000	2.268.634	2.277.000
Bijzondere lasten				
Afwikkeling HV	-	-	159.904	-
Bijzondere lasten	-	-	159.904	-
Afschrijving en rente				
Afschrijvingen	885.633	700.000	794.398	750.000
Financiële lasten	29.148	10.000	48.410	10.000
Totaal afschrijving en rente	914.781	710.000	842.808	760.000
Totale lasten	25.035.847	22.125.000	22.587.156	25.205.000
Resultaat	-1.446.044	-1.080.000	798.117	-1.350.000
Toevoeging/onttrekking aan:				
Bestemmingsreserves	-265.720	-431.000	-586.525	-750.000
Bestemmingsfondsen	-535.625	-690.000	1.728.557	-690.000
Resultaat na mutaties bestemmingsreserves en fondsen	-644.699	41.000	-343.915	90.000

4.3.3 Toelichting lastenverdeling 2014

	Thema's						Wervingskosten baten				Beheer- en administratiekosten	Totaal generaal 2015	Totaal begroot 2015	Totaal generaal 2014
	A	B	C	D	E	F	Fondsen werving	Acties derden	Sub- sidies	Beleg- gingen				
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Publiciteit & Communicatie	181.310	87.341	49.252	103.014	205.861	40.017	185.945	-	-	-	290.761	1.143.502	855.000	1.074.430
Personeelskosten	4.956.579	1.834.527	1.494.202	1.960.035	4.533.660	606.851	251.960	72.783	66.127	2.521	710.700	16.489.945	14.250.000	14.107.701
Vrijwilligers- en activiteitenkosten	589.297	558.505	154.426	616.429	775.453	138.595	-	-	-	-	0	2.832.706	2.860.000	2.767.510
Huisvestingskosten	405.552	116.108	73.522	114.845	320.945	32.465	35.023	744	847	289	283.014	1.383.354	1.270.000	1.366.169
Kantoor en Alg. Kosten	567.513	452.535	353.792	205.614	308.689	60.008	14.170	382	368	225	308.264	2.271.559	2.180.000	2.428.538
Afschrijvingen en rente	184.619	80.212	74.359	104.427	180.832	24.871	-	-	-	68.356 *	197.104	914.781	710.000	842.808
Totaal	6.884.870	3.129.228	2.199.554	3.104.364	6.325.441	902.808	487.098	73.909	67.342	71.391	1.789.842	25.035.847	22.125.000	22.587.156

Thema's: **A** Opvoeden - **B** Opgroeien - **C** Detentie - **D** Thuisadministratie - **E** Eenzaamheid - **F** Verlies

Toelichting

Aan de thema's zijn de gerealiseerde directe personeels- en materiële kosten toegerekend. De niet direct aan de thema's toe te rekenen kosten worden toegevoegd aan Kosten Beheer en Administratie.

De publiciteits- en communicatiekosten fondsenwerving zijn de gerealiseerde kosten ten behoeve van het werven van leden en kosten van diverse wervingsacties. De toerekening is op basis van werkelijk gemaakte kosten.

Voor de bepaling van de huisvestingskosten is rekening gehouden met de huur en overige huisvestingscomponenten zoals energie- en reinigingskosten, onderhoud, verzekeringen etc.

De toerekening is op basis van gebruikte m2 of kosten per werkplek.

Onder Bureau en Algemene Kosten vallen alle materiële kosten en de kosten voor de facilitaire dienstverlening.

Ook hier geldt de toerekening op basis van de werkelijk gemaakte kosten.

Personeel

Per het einde van het boekjaar bedroeg het aantal werknemers 257 fte (2014: fte 226).

Bezoldiging Bestuursleden

Aan de bestuursleden zijn er geen bezoldigingen uitbetaald.

Bestuursleden ontvangen uitsluitend vergoeding voor de werkelijk gemaakte onkosten.

4.4 Analyseverschillen begroting en gerealiseerde baten en lasten

Algemeen

De vastgestelde verenigingsbegroting 2016 is toegevoegd. Deze valt buiten de accountantscontrole.

Toelichting op de baten

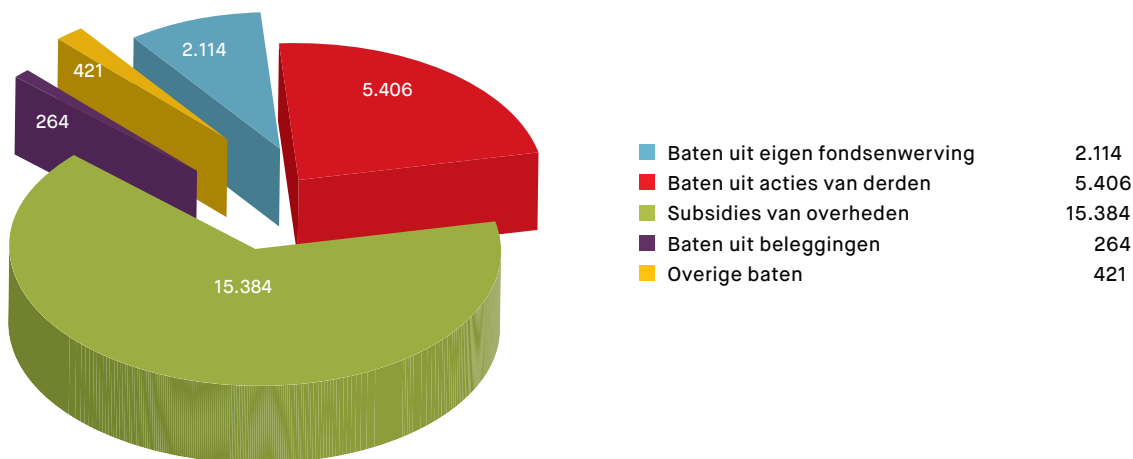
Het totaal aan baten was in 2015 ruim 12% of € 2.544.803 hoger dan begroot: in totaal € 23,6 miljoen ten opzichte van de begrote € 21,0 miljoen.

Drie van de vijf inkomstenbronnen droegen bij aan deze stijging in inkomsten:

- eigen fondsenwerving € 109.408;
- acties van derden € 121.070;
- subsidies overheden € 2.489.350.

De baten uit beleggingen kwamen € 55.863 lager uit dan verwacht en de overige baten lagen € 119.162 lager dan begroot.

Baten x € 1.000

Baten uit eigen fondsenwerving

De eigen fondsenwerving bracht een bedrag van € 2.114.408 op. De begrotingsdoelstelling van € 2.005.000 is hiermee ruimschoots overschreden.

Contributies

De opbrengst uit contributies bedroeg ruim 87% van hetgeen begroot was. Hoewel het totaal aantal leden in 2015 licht steeg, daalde het aantal betalende leden per 31 december 2015 met een dalende financiële opbrengst als gevolg.

Particuliere fondsen

De bijdrage uit particuliere fondsen is 5% lager dan begroot. In de begroting was rekening gehouden met fondsen die in 2014 wel hebben bijgedragen echter in 2015 deze bijdragen hebben stop gezet.

In 2014 was de bijdrage uit particuliere fondsen aanzienlijk hoger i.v.m. de bijdrage van de Rabobank Foundation en Rabo Klantenfonds.

Baten uit acties van derden

In totaal werd uit acties van derden € 5.406.070 ontvangen, terwijl een opbrengst van € 5.285.000 begroot was.

Loterij opbrengst:

De reguliere baten van de NPL bedraagt € 4.500.000 en de Vrienden Loterij € 326.051 (in 2014 € 368.231) en bleef iets onder de begroting.

Bijdragen fondsenwervende organisaties:

De stijging in bijdragen ten opzichte van de begroting 2015 en realisatie 2014 wordt vooral veroorzaakt door niet begrote bijdrage van fondsenwervende organisaties.

Subsidies overheden

De subsidies overheden stijgen met ruim 19% t.o.v. de begroting.

Subsidie rijk:

Door extra bijdrages van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (Dienst Justitiële Inrichtingen) voor landelijke activiteiten is de realisatie € 685K hoger dan begroot.

Subsidie provincie:

De provincie subsidie ligt in lijn met de begroting. De provincies Groningen, Friesland, Gelderland, Overijssel en Limburg dragen hieraanbij.

Subsidie gemeente:

De gemeente subsidie is aanzienlijk hoger dan begroot. Dit komt o.a. door extra bijdrage van de gemeente Groningen inzake de Mantelzorgcomplimentgelden van het Rijk die zijn overgeheveld naar de gemeente en door deze gemeente volledig is toegewezen aan de afdeling. Tevens is gedurende het jaar door gemeenten extra subsidie beschikbaar gesteld.

Baten uit beleggingen

De baten uit beleggingen, zowel dividend en couponrente als gerealiseerd koers- en valutaresultaat, brachten ruim € 55.000 minder op dan begroot als gevolg van het ongunstige beleggingsklimaat in 2015.

Overige baten

In totaal zijn de overige baten lager uitgevallen dan begroot, vooral veroorzaakt door lager dan begrote opbrengsten uit projectactiviteiten en deelnemersbijdragen. De ontvangen huur, doorberekende uren aan externe- en de administratieve dienstverlening liggen in lijn met de begroting. De overige baten bestaan vooral uit baten voorgaande jaren.

De ontvangen huur heeft betrekking op het pand in Leusden. Administratieve dienstverlening betreft de vergoeding voor facilitaire dienstverlening aan het Humanistisch Verbond.

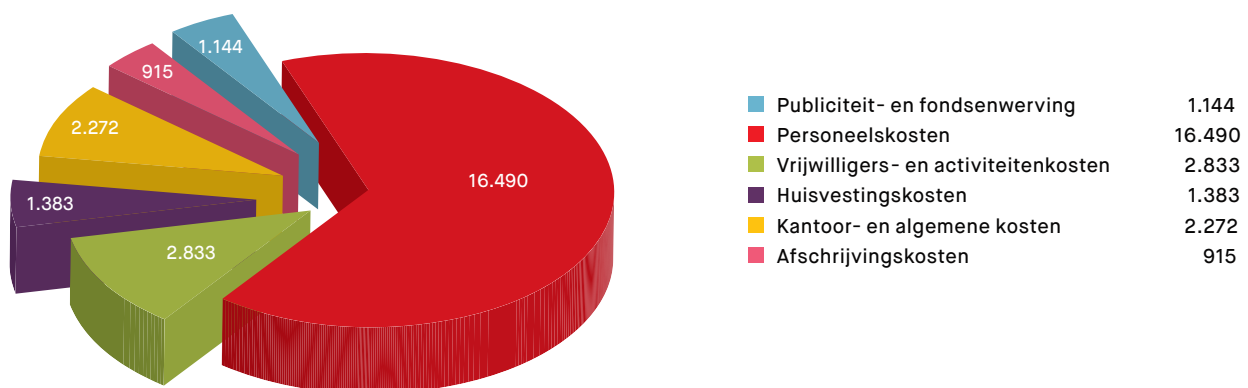
Toelichting op de lasten

De besteding aan de doelstellingen (thema's) overtrof de begroting met bijna 18% of € 3.491.265 (€ 22.546.265 ten opzichte van de begrote € 19.055.000).

De kosten voor eigen fondsenwerving zijn € 37.098 of ruim 8% hoger dan begroot: als percentage van de inkomsten uit eigen fondsenwerving is dit 23% en ligt in lijn met de begroting, zijnde 22%.

De kosten voor beheer en administratie zijn lager dan begroot, namelijk € 660.158. Uitgedrukt als percentage van de totale lasten, daalden de kosten van beheer en administratie van 11,1 naar 7,1%. Door de groei in activiteiten is het aandeel van beroepskrachten die in die activiteiten werkzaam zijn ten opzichte van het aandeel van de andere beroepskrachten toegenomen. Deze toename leidt tot een lager percentage aan kosten van beheer en administratie.

Lasten X € 1.000

Publiciteit- en fondsenwervingskosten

Kosten voor publiciteit- en fondsenwervingskosten zijn bijna 21% of € 179.266 hoger dan begroot (€ 1.143.502 ten opzichte van € 855.000 begroot). Binnen de afdelingen en districten wordt steeds meer gedaan om de naamsbekendheid van Humanitas te promoten (Social Media en positionering). I.v.m. het 70 jarig bestaan van Humanitas zijn er diverse promoties en publiciteitsacties geweest (banners, kranten).

Fondsenwervingskosten

De fondsenwervingskosten liggen in lijn met de begroting.

Personeelslasten

Door uitbreiding van de activiteiten, kwam het totaal aan personeelslasten per saldo € 2.239.945 of ruim 15% hoger uit dan begroot. Door extra subsidieontvangsten voor nieuwe activiteiten of uitbreiding van bestaande activiteiten is er meer personeel zowel in dienstverband aangetrokken of gebruik gemaakt van uitzendkrachten, inleners en ZZP-ers. Als gevolg van de uitbreiding van de activiteiten zijn de uitzendkrachten en reiskosten ook aanzienlijk gestegen ten opzichte van de begroting.

Het aantal fte's (medewerkers in dienst) bedroeg per 31 december 2015 257 fte (begroot was 225 fte; in 2014 was dit 226 fte). Dit is een stijging van ruim 14%.

Vrijwilligers- en activiteitenkosten

De vrijwilligers en activiteitenkosten liggen in lijn met de begroting. Door uitbreiding van de activiteiten stijgen de reis- en verblijfskosten, de werving en selectie en de vrijwilligerskosten. Dit is in lijn met de stijging van het aantal vrijwilligers en deelnemers. De deskundigheidsbevordering vrijwilligers en de Humanitas Academie zijn samen nagenoeg gelijk aan de begroting. De activiteitenkosten blijven ruim onder de begroting.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 113.354 of bijna 9% hoger dan begroot. Dit wordt o.a. veroorzaakt door niet begrote renovatie werkzaamheden aan het archief bij een district en door verhuizingen van een aantal afdelingen wat extra kosten met zich meebrengt.

Kantoor en algemene kosten

De kantoor- en algemene kosten vielen in totaal € 91.559 of ruim 4% hoger uit dan begroot. Door uitbreiding van de activiteiten stijgen deze kosten ook. De automatiseringskosten zijn hoger dan begroot. Door de toename van het aantal medewerkers van 316 in 2014 naar 365 in 2015 stijgen de kosten voor het ICT - gebruik. De administratie en advieskosten zijn hoger dan begroot door extra advies en ondersteuning in het HRM -pakket van Raet en extra juridisch advies. De kosten voor het nieuwe strategieplan vielen ook hoger uit dan begroot.

Afschrijvingskosten en rente

De afschrijvingskosten en rente vielen € 204.781 of ruim 28% hoger uit dan begroot. Een aantal afdelingen zijn verhuisd en hebben nieuw meubilair e.d. aangeschaft waarop gedurende 5 jaar wordt afgeschreven. De afschrijvingslasten op de immateriële vaste activa en automatisering zijn hoger dan begroot als gevolg van doorlopende en extra investeringen.

5. Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming

Conform artikel 24 en 27 van de Statuten, waarin wordt aangegeven dat het hoofdbestuur is belast met beheer van gelden, besluit het hoofdbestuur het exploitatie saldo ten laste van de reserves te brengen, als volgt:

Voorstel resultaatbestemming

Negatief exploitatieresultaat:	€ 1.446.044
Toevoeging / onttrekking aan:	
Onttrekking aan de bestemmingsreserve	€ 265.720
Onttrekking aan de bestemmingsfondsen	€ 535.625
Onttrekking aan de continuïteitsreserve	€ 644.699

Amsterdam, mei 2016

Marijke van Eck, voorzitter

Jan Schermer, secretaris

Marc Koster, portefeuillehouder financiën

